

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060208

DOM
2015-02-25
Stockholm

Mål nr
M 8665-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-09-02 i mål nr M 1231-14, se bilaga

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Blekinge län
371 86 Karlskrona

MOTPART

MJ

SAKEN

Strandskyddsdispens för nybyggnad av förråd på fastigheten X i Karlshamns kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Blekinge län beslut den 19 februari 2014, dnr 521-574-14, att avslå ansökan om strandskyddsdispens.

Dok.Id 1191270

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se				

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

MJ har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har åberopat samma grunder och omständigheter som i mark- och miljödomstolen med följande tillägg och förtydliganden.

Länsstyrelsen

Det är fel att enbart ta de befintliga byggnadernas läge i förhållande till stigen till intäkt för att den dispensökta sjöboden är förenlig med strandskyddets syfte att trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden. Såvitt kan utläsas av ritningarna i ärendet är avståndet mellan den avsedda platsen för sjöboden och gångstigen inte mer än ett par meter. Samtidigt är det tydligt att det finns goda förutsättningar att placera boden inom tomten utan att förlägga den in på stigen och därmed uppenbart bidra till att avhålla folk från att passera förbi. Allmänheten känner dessutom inte till villkor som föreskrivs i dispensbeslut utan det är de faktiska förhållandena i terrängen som avgör om man avhålls från en viss passage eller inte. En tillämpning av bestämmelserna om strandskydd i enlighet med mark- och miljödomstolens dom leder till en urholkning av strandskyddet.

MJ

Det finns inte risk för att strandskyddet urholkas eftersom det bara finns två fastigheter i hela Karlshamns skärgård som har hela sin fastighet markerad som tomtmark, dvs. får fullt privatiseras. Länsstyrelsen har år 2003 markerat hela fastigheten som tomtmark. De hade kunnat undanta ett område närmast stranden om det inte hade fått bebyggas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det är förbjudet att inom ett strandskyddsområde bl.a. uppföra nya byggnader (7 kap. 15 § punkten 1 miljöbalken). För att dispens från strandskyddet ska kunna ges måste det finnas särskilda skäl. Som särskilda skäl får man beakta t.ex. om det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken).

Exempel på när denna dispensgrund kan tillämpas är bebyggelse inom en etablerad hemfridszon eller tidigare beslutad tomtplats (jfr prop. 2008/09:119 s. 105). Vid prövningen ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken).

Som tingsrätten konstaterat omfattas det aktuella området av riksintresse för kustzonen enligt 4 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken och av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § samma lag. Utgångspunkten är därför att mycket stor restriktivitet bör råda vid prövningen av dispens från strandskyddet.

Länsstyrelsen beslutade år 2003 att ge dispens från strandskyddet på fastigheten för nybyggnad av fritidshus, förråd, sjöbod och brygga. I samband med detta beslutades också att hela fastigheten fick tas i anspråk som tomt. Som villkor för den givna dispensen angavs att framkomligheten på den för allmänheten tillgängliga gångstigen inom fastigheten inte får inskränkas.

Den nu aktuella förrådsbyggnaden ska alltså uppföras inom en tidigare beslutad tomtplats. Den ska placeras med den ena kortsidan ut mot vattenområdet och med den andra kortsidan ett par meter från den för allmänheten tillgängliga gångstigen.

Till skillnad från mark- och miljödomstolen anser Mark- och miljööverdomstolen att byggnaden på grund av sin närhet till gångstigen kommer att ha en avhållande

effekt på allmänhetens benägenhet att gå där. Beträffande placeringen ut mot vattenområdet kan konstateras att även om den beslutade tomtplatsen är i direkt anslutning till vattnet ska vattenområdet normalt anses vara tillgängligt för allmänheten (jfr MÖD 2011:42). Mark- och miljööverdomstolen anser därför att förrådsbyggnaden i större utsträckning än den som MJ tidigare har fått dispens för kommer att ha en avhållande effekt även på det rörliga friluftslivet inom vattenområdet i byggnadens närhet.

Med anledning av det ovan anförda kan det aktuella området inte anses ha tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Det föreligger därmed inte särskilda skäl för dispens på den grunden. Några andra särskilda skäl för att medge dispens har inte framkommit. Överklagandet ska därför bifallas på så sätt att mark- och miljödomstolens dom ändras och länsstyrelsens beslut att avslå ansökan om strandskyddsdispens fastställs.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsrådet Peder Munck, tekniska rådet Mikael Schultz och tf. hovrättsassessorn Joel Björk-Werner, referent.

Föredragande var Hanna Hallonsten.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-09-02
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1231-14

KLAGANDE
MJ

MOTPART
Länsstyrelsen i Blekinge län
371 86 Karlskrona

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsen Blekinge läns beslut 2014-02-19 i ärende nr 521-574-14, se bilaga 1

SAKEN
Strandskyddsdispens för nybyggnad av förråd på fastigheten X, Karlshamns kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen meddelar, med upphävande av Länsstyrelsens i Blekinge län beslut den 19 februari 2014, dnr 521-574-14, strandskyddsdispens för uppförande av förrådsbyggnad på fastigheten X i Karlshamns kommun på den plats och med den yta på marken som ansökan avser. Som villkor för dispensen ska gälla att framkomligheten på den för allmänheten befintliga gångstigen inom fastigheten inte får inskränkas.

Dok.Id 291759

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

MJ ansökte den 10 februari 2014 om strandskyddsdispens hos Länsstyrelsen i Blekinge Län (nedan länsstyrelsen) för uppförande av ett förråd på fastigheten X. Länsstyrelsen beslutade den 19 februari 2014 att avslå ansökan med motiveringen att en förrådsbyggnad nära strandkanten och tätt intill den näraliggande gångstigen skulle påverka allmänhetens benägenhet att använda stigen.

MJ har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

MJ yrkar att länsstyrelsens beslut undanröjs och att hans ansökan om strandskyddsdispens för nybyggnad av förråd beviljas.

MJ anför följande som grund för överklagandet. Deras tomtplatsavgränsning (hela deras fastighet) får användas som tomt, enligt beslut från länsstyrelsen den 14 november 2003. Enligt Naturvårdsverket får de därför använda hela tomten som privat zon. De använder idag området som tomt och därmed sker ingen förändring/försämring för allmänheten. I beslutet från den 14 november 2003 står det att framkomligheten på den allmänt befintliga gångstigen inom fastigheten inte får inskränkas. Detta kommer inte att ske. Det kommer att bli en fördel för förbigående då de på ett diskret sätt kan passera. Idag kan de som går på stigen däremot uppleva att de går rätt på dem, och i många fall vänder de om. Framkomlighet för gående i juridiska termer innebär en ca 0,5 meter bred gångstig, vilket uppfylls med råge. Det kommer att bli ca två meter till närmaste hörn på förrådet. Detta är vanligt förekommande på Ekö, minst tio fastigheter har det så. Karlshamns kommun är den instans som har bäst kunskaper om förhållandena på platsen och de har besökt platsen i samband med bygglovsprövningen, vilket länsstyrelsen inte har gjort. Karlshamns kommun har beviljat bygglov den 22

januari 2014. Innan det blev beviljat har de minskat förrådet två gånger för att tillgodose helhetsupplevelsen på platsen och för att tillgodose kommunens önskemål att förrådet inte skulle bli för dominant samt med hänsyn till landskapsbilden ifrån havet. Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken ska intresseavvägning göras mellan det privata intresset och det allmänna intresset. Den privata nyttan inom den privata tomtmarken måste således vägas in och inte inskränkas. När de befinner sig på en ö så är bryggan och dess närhet den centralaste punkten på tomten som alltid används.

DOMSKÄL

Tillämpliga lagrum framgår av länsstyrelsens beslut. Därtill kan tillägas att området utgör riksintresse för kustzonen enligt 4 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken samt riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen har hållit syn på platsen. På fastigheten finns fritidshus, förråd, sjöbod och brygga, för vilka länsstyrelsen meddelat strandskyddsdispens 2003. I samma beslut fastställde länsstyrelsen att hela fastigheten X får tas i anspråk som tomt. Den nu aktuella förrådsbyggnaden ska utformas liknande det befintliga förrådet/sjöboden och placeras på andra sidan bryggan i linje med det befintliga förrådet/sjöboden. Platsen för förrådet är enligt den av länsstyrelsen tidigare gjorda tomtplatsbestämningen i anspråktagen som tomt och därför inte tillgänglig för allmänheten.

Mark- och miljödomstolen har vid synen konstaterat att den gångstig som går runt ön huvudsakligen går över befintliga tomter och i vissa fall mycket nära bostadshus. Stigen är inte särskilt utmärkt. Enligt mark- och miljödomstolen kommer den tilltänkta förrådsbyggnaden inte att försämra möjligheten för allmänheten att nyttja gångstigen över fastigheten X eller avhålla allmänheten från att passera på stigen över fastigheten.

Vid sådant förhållande och då det inte har framkommit att byggnationen kommer att medföra någon negativ påverkan på växt- och djurlivet eller innebära någon skada på riksintressena föreligger enligt mark- och miljödomstolen särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § p. 1 miljöbalken att bevilja den sökta strandskyddsdispensen. En sådan dispens kan inte anses strida mot syftet med strandskyddet.

Överklagandet ska därför bifallas och strandskyddsdispens meddelas enligt ansökan. För att säkerställa allmänhetens möjligheter att passera över tomten bör ett villkor om detta föreskrivas på samma sätt som länsstyrelsen gjort i beslutet från 2003.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 23 september 2014.

Bengt Johansson

Bruno Bjärnborg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bengt Johansson, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnborg. Beredningsjuristen Karin Höglund har varit föredragande.